СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ-УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 197. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 25. серпня 1931. VOL. XXXIX. No. 197. Jersey City, N. J., Tuesday, August 25, 1931. THREE CENTS.

КОМІСІЯ ВИКЕРШЕМА ВИПРАВДУЄ ІМІҐРАНТІВ ЩОДО ЗЛОЧИНІВ

ВАШИНҐТОН. — По дволітніх дослідах Комісія Викершема проголосила свій звіт у справі злочинства імігрантів. У звіті кажеться, що відколи Америка істнує, завжди обвинувачувано іміґрантів у злочинстві. Комісія одначе прийшла до переконання на підставі фактів і чисел, що ті закиди не мають ніякої основи. Іміґранти, себто уроженці чужих країв, не поповнюють в Америці пропорціонально до свого числа більше злочинів, як ті, що родилися в Америці. Навпаки, іміґранти поповнюють тих злочинів менше. Зате, кажеться у звіті, не можна того сказати про синів іміґрантів, котрі вже родилися в Америці й тут виховалися. Щодо цього треба ще перевести точніші доходження.

Комісія Викершема каже, що в Америці скидають вину за злочинства на іміґрантів тому, щоби закрити свої власні браки, а то недосвідченість та хабарництво поліції і невідповідне карне судівництво.

Дотого, каже комісія, ті закиди роблять діти іміґрантів, проти котрих батьків роблено теж такі самі закиди. Кожда ґенерація, кажеться у звіті, вважає нових іміґрантів за непідхожий для Америки матеріял, уважаючи його навіть за кримінальний. А тимчасом при справах допущення іміґрантів, каже звіт, не треба глядіти на те, що іміґранти є злочинцями, а руководитися тільки економічними і соціяльними мотивами.

ВИКЕРШЕМ СКІНЧИВ СВОЄ ДІЛО.

ВАШИНҐТОН. — Комісія Викершема перестала істнувати. На протязі свого істнування виготовила вона 14 ріжних звітів, які обнимають 4,023 сторін друку і 1,600,000 слів.

БАНДИТИ ВБИВАЮТЬ БАНДИТІВ.

НЮ ЙОРК. — В Ню Йорку стався випадок, який нагадує масакру в Шикаґо в 1929 році, коли то одна бутлеґерська банда схопила 7 бандитів суперницької банди, приперла їх до стіни і розстріляла.

Знову в Ню Йорку бандити всадили до автомобілю трох інших бандітів, як виходили з галі танців, завезли їх поза місто до опущеного складу дерева, поставили під стіну й розстріляли та втікли.

Один з пострілених згинув на місці, два інші, тяжко ранені, повзли до вулиці, бо боялися кричати, щоби бандити не вернулися і їх не добили. Та стріли почув сторож поблизького дому і зателефонував по поліцію, яка наїхала й забрала ранених до шпиталю.

ВСІ СИЛИ ДО БОРОТЬБИ З БАНДИТАМИ.

НЮ ЙОРК. — У Ню Йорку розпочато велику нагінку на бандитів у злуці з федеральними детективами й аґентами. Такі самі нагінки відбудуться і в інших містах. Боротьбу з бандитизмом розпочато на домагання президента.

На боротьбу зі злочинством видає тепер Ню Йорк $55,000,000. Само удержання поліції коштує річно $43,161,401.

ВЗИВАЄ ЦЕРКВУ ДО БОРОТЬБИ З ДЕПРЕСІЄЮ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Д-р Джан Мек Давел, ґенеральний секретар „Презбітіріен Борд оф Нешенел Мишенс", вислав до 10,000 церков зприводу наближаючогося „Лейбор Дей" пастирського листа, у якім обговорює обовязки в часі економічної депресії. Він каже, що церква має збудити почуття особистої й загальної відповідальности, без чого не можна побороти безробіття. Церква, каже Мек Давел, мусить задержати моральний провід і сказати американським промисловцям, що коли вони хочуть задержати провід, мусять дати роботу й належну платню, та що це є важніша справа подбати про те, щоби дати роботу і її оплатити, ніж захищати дивіденди.

ФОРД КАЖЕ СВОЇМ РОБІТНИКАМ САДИТИ ГОРОДОВИНУ.

АЙОРН МАВНТЕН (Мішеґен). — Генри Форд дав про себе знову знати. Подав до відома, що всі жонаті, котрі працюють у його фабриках, мусять мати на своїх ярдах городи і там садити городовину. Хто не буде цього робити, цей утратить у нього роботу. Він каже, що коли люди навчаться самі собі помагати, то з того більше скористають ніж з забезпечення на випадок безробіття.

6,000 РОБІТНИКІВ МАЮТЬ ВІДІХАТИ ДО СОВІТІВ.

НЮ ЙОРК. — Совітська торговельна аґенція „Амторг" подає, що з Америки виїдуть до совітів при кінці цього року 6,000 фахових робітників, майнерів, теслів, мулярів і т. д., і то головно таких, котрі родилися в Европі.

ВІНЧАННЯ КАПІТАНА БАРАБАША.

Шикаґо, Ілл. У вівторок, 18-го с. м., одружився п. капітан І. Барабаш з панною Ольгою Пирч з Вінніпеґу. Капітан Барабаш є дириґентом величавої банди в Гаррісон Гай Скул в Шікаґо і мабуть є першим Українцем в Злучених Державах, що займає таке високе становище. Панство Барабаші замешкали тимчасово на Ріверсайд на Бартрам Род, а пізніше перенесуться до своїх апартаментів.

ЗВІРСЬКИЙ УЧИНОК ЦИГАНІВ.

Мешканці села Дракуля (Румунія), що вийшли на боротьбу з саранчею, побачили край села труп незнайомого селянина з перерізаною гортанкою, ранами від ножа на цілому тілі й головою розколеною на двоє. Віз і коні нещасного незнакомця були недалеко трупа. Слідство виявило, що селянин називався Іван Ікім, з Ґроздова, акерманського повіту. Він віз ячмінь до Нової Кілії й по дорозі напали на нього циганиномади й убили його, щоби забрати ячмінь для шатрових коней, які не мали що їсти. Вони хотіли забрати й гроші від нещасної жертви, але знайшли тільки 5 левів. Цигани, що змасакрували нещасливця, називаються: Букур Станеску, Ґіца Станеску й Йорґу Мунтяну. Всіх трох відставлено під ескортою до прокураторії в Ізмаілі.

ПРИДУМАЛИ ВЕЛИЧАВУ ПРОГРАМУ ВІДБУДОВИ БЕСАРАБІЇ.

Румуни вже випрацювали широко закроєну програму відбудови Бесарабії. Творцями цього пляну є Йорґа, Арджетояну й ґенерал Рашкану. Ця програма передбачає особливо будову доріг та залізничих шляхів. Малиб також бути пороблені ріжні заходи економічного й культурного характеру в ціли поліпшення положення Бесарабії.

МИТНА АФЕРА У ЛЬВОВІ.

З доручення скарбових митних властей переведено ревізію в купця фотоґрафічним приладдям, І. Рісмарка. Йому закидають перепачковування цих товарів з Німеччини, неправдиві митні зізнання та неправильне ведення книг. Рісмарка арештували. В ту аферу вмішаний один вищий скарбовий урядовець.

БУНТ ВЯЗНІВ.

В Слівен (Болгарія) вибух кровавий бунт вязнів. Вони підчас проходу розвброїли вязничну сторожу та почали втікати. Дійшло до бійки між рештою вязничної сторожі та втікачами. В бійці згинули 5 вязнів, 5 таки втікли.

НАГІНКА НА ПРОФЕСОРА ГРУШЕВСЬКОГО.

Комуністичні газети на Великій Україні знов почали нагінку на члена Української Академії Наук в Київі, відомого історика професора Михайла Грушевського. Поміщують тепер проти нього та інших членів Академії Наук цілі статті і виливають проти Грушевського усю злобу за те, що він дотепер не схотів явно перейти на бік комуністичної влади.

Нагінка на професора Грушевського цілком подібна до тої, яку робила совітська влада перед арештом Єфремова.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ.

Римський кореспондент „Діла", Евген Онацький, мав нагоду бачитись і говорити з одним з високих урядовців італійського міністерства закордонних справ. На питання „Які вигляди має наша українська справа?" дотичний урядовець дав таку відповідь:

„Як я вам можу це сказати?! Аджеж ми не можемо в цей момент передбачити навіть, який вигляд матиме німецька справа... Ви бачите, як майже кожного дня на політичному обрію Европи вибухає все якась нова бомба... Одно лише додам вам на потіху: ваші Українці повели цим разом дуже добру пропаґанду — систематичну, детайлічну й успішну. Політичний світ лише тепер починає — але дуже поважно починає — розуміти цілу вагу української справи і скорше чи пізніше він до неї прийде... Та це й зрозуміло, бо і цвях, як його все бити по голові, все лізе й лізе, — так поволі в розуміння кожного політика вбивається переконання про необхідність полагодження української справи".

І дійсно — говорить від себе п. Онацький — в дальшій розмові я переконався, що мій співбесідник українську справу з усіх її відмінах і можливостях детально знає і — розуміє...

САМОВБИЙСТВО ЧЕРЕЗ ПРОГРАНИЙ МЕЧ.

Недавно відбувся меч між дружинами Румунії і дружинами Югославії. Цей меч Югославія програла в користь Румунії. Перед цією грою заложився один югославянський ґімназист, що він застрілиться, як Югославія програє. А коли дійсно виграла Румунія, сербський ґімназист додержав даного слова і застрілився.

„УДАРНИКИ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ НАУКИ".

Пять академиків ВУАН, Симинський К. К., Патон, Плотніков, Фомін та президент Академії — Богомолець, оголосили себе „ударниками соціялістичної науки" та закликали „всіх учених, всіх фахівців Радянського Союзу" йти за їх прикладом.

ПОНЕСЛИ РАЗ І ВОВКА.

Директора середнього шкільництва при міністерстві в Румунії, який дався взнаки головно професорам національних меншостей, засуспендували в службі аж до переведення слідства проти нього на основі оскаржень директора народнього шкільництва, Кіріцеску.

ПЛИВУЧА ТЮРМА.

На Сибірі є місто Омск. Туди відправило російське правительство дуже багато з тих селян, котрі через переведення колективізації осталися бездомними і безробітними. Але селяни по дорозі втікають, де можуть. Тяжко їх встеретти аґентам ГПУ. Найлекше втікати на відпочинках. От в Омску придумала ГПУ таку штуку: вивозять селян з міста Омска на річнім човні насеред ріки Іртиш і лишають човен серед води й по кілька днів: чоловіків, жінок і дітей. Дехто кидається у воду і тоне, бо ніхто з ГПУ не ратує потопельників. Адже людей, слава Господу, в Росії досить.

БОЛЬШЕВИКИ ГОТОВЛЯТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

Париський журнал „Ревю де Монд" приніс замітну статтю про воєнні приготування Радянщини. На підставі поодиноких наказів Ворошилова та інших червоних командантів автор статті стверджує, що большевики приготовляються швидко до війни. Надіються притім викликати світову революцію. Велике значіння має для них пятилітка, яка через упромисловлення дає червоній армії новочасне виеквіпування: ґазове, моторове і летунське. Числять також на можливість викликання повстання в Польщі і в Бесарабії.

ДИКА МОЛОДЬ.

Парубки зі Стрільча, повіт Городенка, були все на воєнній стопі з парубками з сусіднього села Городниці. Оноді прийшло між ними до крівавої бійки. Яких двацять парубчаків зі Стрільча напали на гурму городницьких ворогів і пустили в рух коли, оковані залізом. Два з них, Омелян Маркевич і Дмитро Ґах, наслідком побоїв умирають тепер у шпиталі, а шістьох є лекше ранених. Дісталося також одній жінці, 22-літній Анні Сенюк, і ґімназистови Тад. Савицькому, що приїхав там на вакації. Деінде сільська молодь орґанізується по читальнях, Соколах або Лугах, а в Городенщині наслідує диких індіян.

СУМНИЙ КОНЕЦЬ АВАНТЮРНИКА.

На фестині читальні „Просіти" в Замарстинові під Львовом бавився в неділю відомий авантюрник Владислав Чорний. В ночі він пішов до Голоска Великого і тут розпочав авантюру в хаті Михайла Кубачинського, пробуючи зарізати його бритвою. Нападений Кубачинський хопив кріс і застрілив Чорного на місці. Вбивника арештовано.

ЗАГАДОЧНА КРАДІЖ.

Слідство в справі крадіжі 92 тисяч чи властиво 142 тисяч зол. на головному двірці у Львові все ще не викрило справдішних винуватців, хоч арештовано кілька осіб. Певна є тільки участь у крадежі Роеќа, що застрілився в часі першого переслухання. Арештованого на основі його зізнань касієра Тельча випустили на волю, хоч він все ще не вміє пояснити, звідки прийшов у короткому часі до великого маєтку. У вязниці держать тільки урядовця Владику.

ПОЖЕЖІ.

В Ульгівку, пов. Рава Руська, згоріло 40 господарських загород. Ратункова акція, в якій брали участь всі околичні огневі сторожі, була утруднена при недостачі води і сильному вітрі. Шкоду обчисляють на 100 тись зол. — В Гнійницях, повів Яворів, згоріло 20 господарських загород. У вогні згоріла 52-літна хора Марія Паньо. — В Бережниці, пов. Самбір, ударив ґрім в хату Юліяна Бережницького і спалив її до тла. — В Ботелці, пов. Ст. Самбір, згоріли дві хати, а в одній спалився 10-літній хлопець.

ДОЛЯР ІДЕ ВГОРУ.

Польський банк підвищив курс доляра на 9.07. Та в приватних оборотах курс доляра виносить 9.13 зол.

УРЯД МЕК ДОНЕЛДА ПЕРЕД УПАДКОМ

РОЗБИТТЯ У ВЛАСНІЙ ПАРТІЇ ПОВАЛЮЄ ЙОГО КАБІНЕТ.

ЛОНДОН. — Всі заходи премієра Мек Донелда вратувати кабінет міністрів партії праці завели, і всі вже ждуть його резиґнації та встановлення нового кабінету. Буде ним, як здається, кабінет консерватистів з підмогою лібералів.

Паде уряд Мек Донелда наслідком дивної ситуації, бо не вспів зібрати довкола своеї політики навіть партії праці, з якої він вийшов. Головною причиною упадку був новий буджет, а саме висота пайки для безробітних.

Премієр міністрів прийшов до переконання, що цю пайку треба зменшити, але проти цього повстали навіть його власні міністри. Кабінет розбився, бо 12 його членів стоять за зменшення пайки, а 8 проти.

Тепер Мек Доналд відбуває конференції з королем щодо передачі уряду.

НІМЕЧЧИНА ДУМАЄ ЗАСТАВЛЯТИ СТЕЙТИ ПЕРЕВОДИТИ ОЩАДНОСТИ.

БЕРЛІН. — Президент Гінденбурґ має видати цього тижня надзвичайний декрет, на основі котрого стейти, що складають німецьку федерацію, будуть обовязані завести в себе ріжні державні ощадности.

Хоча цього роду приказ обмежує свободу ділання стейтів, специяльно у важній ділянці фінансів, центральний уряд оправдує це надзвичайне розпорядження потребами хвилі; мовляв, без ощадностей в усіх урядах Німеччини грозить господарська руїна.

МОСКОВСЬКО-ФРАНЦУСЬКА УГОДА.

МОСКВА. — Російський большевицький уряд ще не потвердив вісток французької преси про заключення угоди між Францію й Росією.

Большевицькі ґазети теж вістки не потверджують, а покищо містять тільки голоси французьких ґазет про угоду, немовби сондуючи, яке враження ці вістки викличуть у Росії.

НОВИЙ УРЯД НА УГОРЩИНІ.

БУДАПЕШТ. — Юлій Кароლі вже склав новий кабінет міністрів, що має правити краєм на місце кабінету премієра Бетлена, котрий упав наслідком наближення Угорщини до Франції.

Опозиційна преса каже, що на Угорщині через зміну кабінету нічого не змінилося. Мовляв, кабінет ґрафа Кароლі це тільки кабінет Бетлена в гіршому виданню.

ЕСПАНІЯ БОЇТЬСЯ ЗАВОРУШЕНЬ КЛЄРИКАЛІВ.

МАДРИД. — Еспанський уряд вислав у провінцію Басків і Навару більшу скількість війська. Ці дві провінції є під сильним впливом католицького духовенства, і уряд побоюється, що вони готові датися підбурити духовенству до виступу проти републики.

Уряд закрив клерикальний часопис „Ґазета дель Норте", що був широко поширений у провінції Басків. В останньому числі часопис писав: „Ми вже більше не можемо цього переносити. Уряд має намір завести безбожну конституцію, запровадити розвід, розвязати монаші чини та забрати їх маєток". Газета відтак взивала Басків, щоби повстали проти уряду, який хоче робити такі „невиносимі кривди".

НОВІ ПЕРЕГОВОРИ ҐАНДІЯ З УРЯДОМ.

СІМЛЯ (ІНДІЯ). — Магатма Ґанді, індійський націоналістичний провідник, хоче бачитися з лордом Вилинґдоном, віцекоролем Індії, щоб обговорити з ним закиди надужить, які Ґанді поробив урядови.

Вилинґдон згодився на конференцію, а тимчасом уряд видав заяву, в котрій заперечує факти надужить.

НА ДОПОМОГУ КИТАЄВИ.

ШАНҐГАЙ. — Американська воєнна фльота на азійських водах дістала приказ виїхати сейчас на допомогу жертвам повени в Китаю. Приказ каже фльоті робити все, що лежить у її силах.

Втікачі з долини ріки Янґтсе вже добилися до Шанґгаю. Вони оповідають, що околицям, навіщеним повіню, грозить тепер голод. Всі чужинці, що знаходяться в тих околицях, пробують дістатися до берега моря.

17 ЛЮДЕЙ РАНЕНИХ ГРОМОМ.

ВІДЕНЬ. — Грім ударив у захист для літників на Коральпі коло Вольфсберґа. В домі було тоді зібраних 70 осіб. 17 з них попарені, 4 тяжко.

На одній з туристок грім стопив золотий ланцюшок, не зробивши притому вожавного ушкодження на тілі женщини.

Хата стоїть на висоті 6,000 стіп понад рівнем моря.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1833.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕЧИСТА СОВІСТЬ

Пишучи у своїй передовиці про клопоти англійських послів у Галичині, „Манчестер Гардіен" спеціяльно підчеркує польське подратовання приїздом англійських послів.

„Гардіен" звертає увагу, що англійські посли не нарушили ніяких прав Польщі. Відношення польського уряду до національних меншин не є чисто внутрішня справа Польщі, але справа, яка обходить людей по широкому світі, справа міжнародньої політики. Сама Польща це признала міжнародніми договорами, якими національні меншини під Польщею віддано під опіку Ліґи Націй.

Польща теж не може доказати, щоби посли заховувалися в Польщі в якийсь нельояльний супроти польського уряду спосіб. Розслід послів вівся у такий спосіб, що Полякам не було причини горячитися. Тимчасом польські газети розписуються про небезпеку для польської держави з того розсліду.

Звідки таке подражнення?

Гардіен" каже, що якби у польського уряду була чиста совість у справі національних меншин, то він певно не горячився би з приводу відвідин якихнебудь розслідників. Навпаки, маючи чисту совість, уряд мусів би привитати всякий розслід безсторонніх, незаінтересованих людей, бо такий розслід певно відкрив би факти, а ці факти показали би, що уряд заховується супроти національних меншин толерантно й справедливо.

Інакше заховується уряд, коли в нього совість нечиста. Тоді він знає, що чим більше безсторонно буде поведене слідство, тим більше неприємних для уряду фактів воно викриє. Тому уряд хотів би не допустити до свобідного розсліду, а зробити це найлекше, репетуючи заздалегідь, що слідство це акт нельояльности й сторонничости. Стільки можна вичитати з „Гардіена".

Як видно з розмови англійських послів з „Газетою Львовскою", польське поденервовання вивело з рівноваги Англійців. Посол Бар пригадав собі нагло, що він не тільки посол і бесторонний дослідник, але й духовник, який не може вводити ріжниць між народами, котрих доля звела докупи. Не виключене, хоч неправдоподібне, що й ці дослідники дались зловити тій вишуканій польській чемности, яку вони хвалять у своїй розмові з „Газетою Львовскою". Та й тоді польське поденервовання зприводу чужого розсліду певно сказало світови, що польська совість не чиста.

АНҐЛІЙСЬКІ ГОСТІ І ПОЛЬСЬКА ПРЕСА

З поодиноких голосів польської преси видно, що Поляки невдоволені з гостини англійських парляментаристів, послів Дейвіса і Бері у Львові. Ще заки вони сюди приїхали, виступив проти них гостро між іншими краківський (санаційний) „Ілюстровані Курєр Цоденни". Та йому не дивниця. Бо проти кого він не виступав і яких держав не атакував? Чомуж не мав би він осудити подорожі англійських парляментаристів та заатакувати уряду Великої Британії? Про інші неґативні польські пресові голоси відносно приїзду англійських послів не згадуємо. Вистане вказати на те, що деякі з них інформуються в готелевих портієрів, кельнерів і взагалі в готелевої прислуги про те, що робив і говорив посол Дейвіс з Українцями такого то вечора в часі вечері і т. п. Розуміється, що потім такі „інформації" публікують на сторінках своїх органів та й себе осмішують цього роду „джерельними інформаціями". Притім деякі ще й грубо собі кплять з англійських гостей (останнє число „Іл. Кур. Цодз."). Але над такими явищами довше спинятися не доцільно.

На цьому місці хочемо занятися одним польським пресовим голосом, що появився в звязку з приїздом англійських послів на сторінках одного з найповажніших польських щоденників. Маємо на думці передову статтю краківського „Часу" з 5. серпня ц. р. під наголовком „Справа руска в Палаті Громад". Автор статті подає в хронолоґічному порядку всі виступи англійських послів в українській справі на терені англійського парляменту. Знайомить читачів зі змістом інтерпеляцій, з відповідю уряду на них, а далі переповідає коротко зміст листа Демократичної Унії до Гендерсона в цій справі та накінець резолюцію 80 англійських парляментаристів, передану Гендерсонови, в якій підписані пропонують адресатови, щоби запропонував на сесії Ліґи в осени утворення постійної меншостевої комісії при Раді Ліґи Націй.

Переказавши це все, „Час" спиняється над поїздкою послів Дейвіса і Бері до Східної Галичини. Все, що цей орган пише в звязку з цією поїздкою, подаємо далі в дослівному перекладі:

„Ось і визника — читаємо там — відомостей з останніх днів, яка свідчить, що на терені Льондону і Женеви діває проти нас дуже рухлива українська аґітація, з безсумнівною допомогою всіх неприязних нам елементів в Европі. Само користування терміно-лоґією „польська Україна" свідчить, звідки виходить інспірація. Офензива є сильна, з богатьох впливових сторін належно секундована, а ціль завданням є доказати, що Польща нездібна до полагодження меншостевих справ і тому є і буде джерелом европейських конфліктів, наскільки на сході і на заході не буде належно окроена. Цієї атаки не слід легковажити.

„Не знаємо, яке становище наміряє зайняти наш уряд супроти візити парляментаристів з „лейбор парті". Не знаємо, чи дозволить їм вести, якщо схочуть, намірене доходження, чи може чемно попросить, щоби не мішалися до внутрішніх польських справ, так як ми не мішаємося в постійні заворушення та криваві репресії в Індіях, або в анґлійсько-еґипетський спір. У такому випадку слід було б ремонструвати в Льондоні, щоби анґлійський уряд в інтересі успокоєння сам вплинув на Дейвиса та Бері, щоби лишились дома.

„Безнастанне витягання польсько-українського спору в Палаті Громад і в Союзі Націй має чейже на цілі не заспокоювання цього спору, як це може в своїй наївности і в добрій вірі думають лейбористи, чи анґлійські консерватисти, але його заострення. Інспіраторы цих інтерпеляцій, скарг і визідів інспірують їх на те, щоби перешкодити всякому порозумінню, щоби розятрити боротьбу, захотіти до чинного опору і ґарантувати для нього безкарність. Як довго руські (!) терористи будуть під опікунчими крилами Англійців і Німців, так довго будуть вірити, що завданням їх боротьби є виборення відірвання від Польщі, а все інше нічого не варте.

„Тому то першою умовиною успокоєння руського (!) населення є перетяти вузол між краєвими терористами і їх опікунами за границею. Цей вузол можна перетяти тільки під умовиною усунення цілого комплексу руських (!) справ з Ліґи Націй. Попали вони туди наслідком того, що при мнулорічній „пацифікації" відповідали з нашої сторони на терор, на саботаж, на підпали, на вбивства й інші злочини — ужиттям сили і то нераз сили дуже, брутальної. В дійсності терор зломано, терористів застрашено, але в Женеві витолено нам за це процес.

„Найвища пора, щоби цей процес у Женеві закінчити, щоби там у „Комітеті Трох" вияснити, що репресії, вжиті з нашої сторони, були спричинені терором, але що польський уряд не думає їх надалі постійно вживати (!! — Ред.) І навіть навпаки, що бажає і зуміє управляти населенням на мішаних, польсько-українських територіях, якими є наші „креси", в дусі рівноправности і прихильности до обох народів (!! — Ред.), що має програму такого правління і що бажає її постепенно вводити в життя.

„Від ряду літ, від десяток літ, від самого початку появи нашого органу, боронимо з цього місця засади, що не треба примувати до штучної польонізації (отже і „Час" признає, що така є! — Ред.) Русинів і малпувати методи бісмарківської ґерманізації. Наш теперішній уряд признається, наскільки знаємо, до тої самої засади (та невже?! — Ред.) і не поділяє бісмарківських гасел, які щодо Русинів пропоновують наші націоналісти. Великий час, щоби порвати з того практичні висновки і приступити до „пацифікації" польсько-українських територій відповідними методами. Тим не твердимо, що за злочини чи на акти саботажу треба глядіти через пальці. За них треба строго карати; інакше життя на „кресах" було б скоро для польського елементу унеможливлене „гайдамацькими шайками". Але, зліквідувавши ці „шайки" і „гайдамацтва", треба сказати загрaниці: ми є панами порядку в себе і будемо управляти згідно з тим порядком. А хто хотів би нам у цьому перешкаджати, тому позволимо собі пригадати Індії і tutti quanti (і таке інше)".

Стаття, як бачимо, цікава собі. Богато в ній практичних рад для польської дипломатії, немало натяків на адресу Індії, Єгипту і т. п. І накінець найбільше тих плятонічних слів про якесь нереальне, чи не міжплянетарне, наладнання мирного, тихого співжиття між Поляками та Українцями за ціну... „перетяття вузла" між Українцями та їх опікунами за границею. Так пише поважний і старий, консервативний „Час"! Чогож тоді вимагати від усяких неповажних, сензаційних польських гурапатріотичних, револьверових газет, що мають найбільше впливу на польську вулицю?! — („Діло").

ПЕРЕД КОНГРЕСОМ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

На кілька днів перед зібранням Союза Націй у Женеві з початком вересня, відбудеться там конгрес національних меншин Европи. Це буде семий зчерги зїзд представників народів, які в більшости випадків силою, в імя т. зв. державного резону, засуджено на тревалу меншість, що трохи не всюди стала синонімом постійної неволі. Тому ті їх щорічні парляменти в осідку відповідального чинника за сучасний політичний устрій Европи, Союза Націй, нагадують ролю морального закона в житті людини, чи, кажучи інакше, політичного сумління в житті народів. Ці конґреси це конечне доповнення Союза Націй і в тому лежить їх велике значіння. Спосіб взаємного відношення обох установ мусить відповідно впливати на також відношення національних частин до державних організмів і навпаки.

З вдоволенням треба признати, що організація національних меншин стоїть під тим оглядом на висоті свойого завдання. Не вважаючи на розмірно короткий час існування і не вважаючи на вузькі рамці її скромної програми, вона розвинулася до поважного міжнародного чинника, здобуваючи щораз то більший вплив на публичну думку. Цей зріст виявляється також поважним числом заступлених у ній національних меншин, що перевищає 80 відсотків загальної скількости. Той високий відсоток добровільно зголошених національностей показуе наглядно, яким пекучим стало питання національних меншин. Але він є також і запорукою, що без науження сталости самої організації можлива є ревізія програми з метою її поширення.

Цьогорічний конґрес, що радитиме у Женеві в днях 27—29 серпня, буде відбуватися під знаком важних подій. Каталонська група, яка від ряду літ, борючися за права свого народу, брала дуже живу участь у конґресах і їх виділах, діждалася щасливої хвилини — повної культурної і політичної незалежности своєї країни. Це буде безумовно підємний обяв для нарад конґресу.

Але з другого боку не бракне на конґресі і темних пятен, які можуть викликати відрухово депресію духа цілого конґресу. Це відомі осінні події і факт, що один із співробітників конґресу і член його виділу, д-р Дмитро Левицький, не по власній волі перешкоджений особисто брати участь у його нарадах.

До участи в конґресі зголосилися цим разом крім давних деякі нові групи. До цих останніх належить, як довідуємось, і українська група з Волині під проводом послів до варшавського сойму. Це зголошення трохи неясне. Бо наскільки нам відомо, Українці з Волині досі не творили на жадним конґресі окремої групи. Таке становище було зовсім зрозуміле. Бо як з одного боку ніхто не міг їм заперечити права брати участь у нарадах конґресу в рамах української групи з Польщі як такої, то знову з другого боку вони з розмислом вистерігалися погляду, немовби то їх щонебудь ділило від загальних членів української репрезентації. Ту осторожність ця група очевидно нехтує, чим вона виразно підчеркує, що її менше йде про українське питання в Польщі, а більше входять тут у гру приватні інтереси самої групи, чи пак її провідників. Тому було б дуже пожадане, колиб ті, які заініціювали згадане зголошення, висказалися ближче щодо своїх намірів і цілей. Це важне хочби тому, щоб оминути евентуальні непорозуміння і злишні коментарі, які мусіли би бути тимбільше прикрі, якби прийшлося їх розбирати на очах самого конґресу. — („Час").

В. Будзиновський.

МІЙ ХЛОП

(Оповідання).

(3)

— Пізнав мене, чи ні?

Таке питанне морочило Волошина від хвилі, коли шляхтич сказав, що він дідич Кушлиць. З лиця шляхтича відповіди на се питанне кушнір не годен був вичитати. З цілої розмови виходило, що шляхтич не так прийшов продавати шкірки, як на те, щоби кушнірея придивитися. Знаючи, яка йому грозить небезпека, коли би шляхтич пізнав його, Волошин рішився допевнитись про се і, на випадок потреби, обезпечити себе. Скоро шляхтич вийшов з хати, Кушлицький вислав за ним одного челядника, щоби слідив, куди шляхтич піде. Як пішов до ратуша, казав провідати, чого там був. Челядник вернув по трох годинах і сказав, що шляхтич був у адвоката, де сидів більше як годину. Відтам пішов до краму Штромвасера, від Штромвасера до заїзду на кріно галицького передмістя, де стояли його коні і віз. Відтам поїхав на Галич. В ратуши цілком не був.

— Отже пізнав мене! — Волошин подумав. — Щастя, що не зараз пішов до суду, а справу дав адвокатови. Треба щезнути відси, ще заки суд простягне руку по мене.

Донька Волошина, Марта, була заручена з Павлом Тишиком, сином різьбаря. Павло що днини був у Волошинів на вечері. Нині Волошин загадав захопити Павла ще в робітни його батька, та побалакати з обома. До робітні прийшов, коли вже всі розходилися і по хвили в робітни лишилися тільки майстер, його син і Волошин. Старий Тишик показав рукою на двері до світлиці, бо такого гостя не гадав приймати в робітни. Павло хотів, як звичайно, відійти до своєї Марти. Волошин вхопив його за рукав, кажучи:

— Лишися на хвилю, бо я прийшов до тебе і до твого батька з дуже важною і ще прикрішою новиною. Сідайте обі і слухайте, яке мені грозить нещастя.

Коли оба здивовані і стривожені посідали, Волошин тягнув далі.

— Я проти вас обох сильно прогрішився. Найбільше проти Павла. Се, що нині скажу вам, я повинен був сказати тоді, коли Павло простягнув руку по мою дитину. Я повинен був або Павла держати здалека від моєї Марти, або тоді, коли він зі згодою свого батька зажадав її від мене, сказати йому, що вона донька... не вільного міщанина, а панського хлопа.

Оба глянули на Волошина так, неначе би потерпали, що у него не всі дома.

— Не дивіться на мене так чудно, бо не горівка говорить з мене, а гірка правда. Я не вільний міщанин Волошин, а син панського хлопа в Кушлицях, Тодорук. Панич, теперішній пан Кушлиць напаствував мою дівчину, доньку панського хлопа. Деякі мої товариші, що вивтікали були в гори, опришкували там. Вони помогли мені викрасти з двора мою Настуню і я разом з ними та з нею втік в гори, горами в Молдаву. Там я став Волошином. Дорббившися, я приїхав сюди і став львівським міщанином. Вчора чорт надніс до Львова мого колишнього панича, нині пана Кушлиць. Пізнав мене. Мабуть вже щось знав про мене і до моєї хати прийшов нині на те, щоби мені ліпше придивитися. Просто від мене пішов до адвоката і поїхав домів, мабуть по слідця. Я мушу втікати відси заки він наїде зі сідками і заремкнуть мене. Моя Марта не для Павла, бо хоч би вже оженився з нею, то Кушлицький, як виграє процес зі мною, возьме й мою доньку.

— Марти не покину і не дам її нікому! — Павло гукнув, гримнувши пястуком об стіл.

— Возьмуть силою.

— Хіба по моїм трупі! Звічайте нас зараз завтра. Нехай шляхтич спробує відобрати від мене мою жінку. Нехай наш суд спробує дати її йому. Зроблю в місті бунт і не дам!

Старий Тишик був практична голова. Коли син вигукував і бісився, він обміркував плян ратунку. Не довго думав і промовив:

— Бунтом нічого не вдієш, хіба що свою голову занесеш під топір ката.

Звертаючися до Волошина, Тишик сказав:

— Заки ще шляхтич внесе позов і зажадає, щоби вас приарештували, ви мусите щезнути відси. Мусите з родиною скритися так, щоби шляхтич не знайшов вас. Се одно. Друге, мусите перед шляхтичем скрити ваш маєток. Як він побачить, що з вашого маєтку не дістане ні гроша, то хоч би вас дістав у свої руки, можна буде пробувати викупити вас. Як ще й ви щезнете, то й не зацікавить богато. За будь що згодиться на освободження.

— Щезнути відси і скритися, се так то дуже тяжко. Але як зробити, щоби він не забрав хати з слідом? Заки я знайду купця, заки продам і заки перепише власности буде правосильне, він готов накрити мене. Чей же до його адвоката зараз зайде чутка, що я продаю хату. Втадає, чому...

— Маєте скриток, в якім ви могли би з родиною пересидіти якийсь час?

— Я не нинішний. Як схочу перебратись до Молдави, то ніхто не спімає мене. І Кушлицький ні, хоч шлях туди іде попри його село.

— Отже зробім так: Вашу хату з усім тим, чого ви не годні забрати з собою, продайте мені. Без ошуканства, але так, щоби я з чистою совістю міг присягати, що купив. Всю вартість заплачу вам, хоч би й нині. Ви будьте готові кождої хвилі втекти. Будучи міським лавником, я про реклямацію довідаюся зараз в тій хвили, коли Кушлицький внесе її. Тоді на вас прийде пора спасатися.

— Волію раньше.

— Очевидно, чим скорше, тим безпечніше. Вашого найстаршого челядника цех зробить майстром. А що він голий як турецький святий, буде за доброю оплатою вести робітню на мій рахунок. Коли Кушлицький вернеться до Кушлиць з нічим, тоді я зачну з ним торгуватися, щоби продав підданих, яких сам не має і не має надії дістати їх. Заплачу за вас, ви повернете мені, як вернетеся до Львова вже цілком вільним міщанином, тоді також відкупите ваш, тепер мені проданий, маєток.

Рада була така розумна і така щира, що Волошин ні на хвилю не надумувався. Вернувся до хати в товаристві Павла. Парубок пішов до жінок. Волошин, повечерявши, заперся в своїй конторі та списував інвентар всего того, що Тишик обіцяв купити від нього. До півночі робота була готова. На другий день рано пішов до Тишика. Списали зараз грамоту купна і продажі, попідписували. Тишик виплатив ціну купна готівкою і довжними грамотами. Волошин з усім тим пішов до святоюрського монастиря і депонував у владичім скарбі. Як свідки були з ним Тишик і його син. Посвідку про депозит передав до переховання Тишикови. Про купно Волошинової хати Тишик до маґістрату ще не зголошував, щоби вість про се не розійшлася і заскоро не зайшла до уха адвоката. Аж тепер, коли вже все було готове, Волошин сказав жінці і донці, що їм грозить, та що за два три дні їм треба буде потайно втікати зі Львова. Очевидно, без великого краму, лише з невеликою готівкою на дорогу і на перші дні. Волошин загадав пробратися назад у Молдаву. Саме в тиждень після його стрічі з Кушлицьким вертались кількома критими возами купці, що з Молдави привезли були до Львова вино і ріжні турецькі матерії. Двох з них Волошин знав особисто. Вони радо згодилися взяти його з собою, не кажучи нікому, кого везуть. Змовилися, що ще заки стане сіріти, Волошин з жінкою і донькою прийдуть до заїзду, де стояли вози купців. Багаж еміґрантів занесено туди ще вечером. Волошин положгалися скоро спати і тішилися, що хоч би їх пан надіхав уже завтра, то тнїздо знайде занято іншими птицями, до яких він не має права.

Чоловік стріляє, Бог кулі носить. Коли Волошини вже засипляли, галицьким шляхом надіздив до Львова критий полотном віз. За ним їхало двацять кінних гайдуків. Була вже північ, коли підїхали під хату Волошина. Гайдуки позіскакували з коней і ступаючи тихцем, обступили хату. З воза вилїз Кушлицький і один його дворак. Два гайдуки здоймили з воза величезну довбню, два інші позапалювали ліхтарі.

— Хто там?! — залунало в хаті.

То Волошин пробудився. Хоч гайдуки силкувалися свою роботу робити як найтихіше, то всеж таки Волошин вчув, що навкруги хати хтось ходить.

(Дальше буде).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Ю. Б., Ірвінгтон. — Коли пишете, подавайте завжди нам жерело, яким покористуєтеся. Пізнати по мові, звідки ви черпали матеріял, яким користувалися. Нема ніякого стиду, коли передаєте по свому те, що інші зібрали, написали чи видумали. Але завжди треба признатися до цього.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

КУДА ЇХАТИ НА ВАКАЦІЇ?

2. Канада.

Коли я попередно радив „Канадійцям", що вони малиб звидіти в Злучених Державах Америки, то в цій частині я хочу порадити „Американцям", що малиб звидіти в Канаді.

Почавши зі східної Канади, треба звидіти в першу чергу старе місто Квебек, в провінції Квебек. Щоби мати поняття, як виглядають старі міста Франції, вистарчить нам переїхатися крутими та вузенькими вулицями цього міста. Ціле місто є побудоване на високій горі над рікою св. Лаврентія, а в середині цеї гори є схований форт (твердиня). На найкращому місці цеї гори побудував Сі Пі Ар пречудний готель, з якого веранди можна бачити широку срібну ріку, яка неначе гадина веться, та маленькі містечка на другім боці порому. Майже всі мешканці цього міста говорять поміж собою по французьки, і вам здається, що ви зовсім не є в англійськім краю.

Недалеко Квебек, бо на полудне, в місцевостях Робертсон і Тетфорд Майнс, знаходимо великі отворені майни, де копають асбест (це одинока, неначе шовкова матерія, яка не горить в найбільшому огні і тому з цеї матерії виробляють куртини для театрів). Поза майнами нема нічого тут цікаво, бо сама околиця виглядає майже дика, крім самого асбесту, як його динамітом лупають, а відтак цей камінь мелють та пересівають, аж зроблять з него лико, з якого вже можна виробити потрібну річ.

У провінції Онтаріо знаходиться місто Оттава, яке є столицею Канади. Місто чупурненьке та з великими будинками парляменту (у котрім засідає перший Українець, Михайло Лучкович), і готель Шато Лорі.

Їдучи звідси на захід, подибуємо чудову околицю Кенору, недалеко якої знаходиться десять тисяч малих озер і островів, куди рік-річно зїжджаються туристи з цілого світа. Люди, що люблять спорт, повинні приїжджати сюди на вакації і на ловлю риб. Тут дійсно можна відпочати і відсвіжитися.

Звідси переїжджаємо до міста Вінніпегу в провінції Манітора. Хтож не знає міста Вінніпегу? Від часів самої першої еміграції це місто було найбільше популярне з усіх американських міст. До міста Вінніпегу, сорок літ згорою, приїхали перші українські переселенці з Галичини і з Буковини. У місті Вінніпегу засновано першу церковцю, драматичний кружок, Рідну Школу, а згодом це місто стало культурним центром цілого українського життя в північній Америці. Тут почав виходити перший український часопис „Канадійський Фармер" майже тридцять літ тому а потім появився „Український Голос" і богато інших видавництв, які занялися передруками наших кращих літературних творів. І коли сьогодня Українці стоять на такому високому культурному рівні, то це можна завдячувати лише Вінніпегови, бо тут дійсно повстала перша школа для старокраєвих студентів, які в той час вчилися в двомовних школах. А вже не так давно, бо в 1924 р., сталася важніща подія в українському життю в Канаді, бо в той час у Манітобському университеті, на літних курсах викладав професор Боберський українську географію й історію; проф. Біберович історію української літератури; а проф. Турула музику. Такий курс тревав ціле літо і мав 50 слухачів. Професори викладали безплатно.

Не можна не згадати про самі перші околиці в Манітобі, де переселилися наші еміґранти, як Гонор, Гімлі, Стуартбурн і Селкірк. По ниніщний день в цих околицях знаходимо старокраєві ліплені хати, пошиті соломою, крутенькі доріжки, похилі малі церковці, керниці з високими журавлями, а в городах повно гвоздиків та васильків. Серцю радісно робиться, коли бачиш, як виходять жінки з церковець у неділю, по українськи вбрані та босоніж. Усюди українська мова, а діти не знають ані одного слова по англійськи.

Тим, що хотілиб викупатися, відпочати та хлиснути свіжого повітря, радив би я поїхати до Вікторія Біч, яке є віддалене сімдесять миль від Вінніпегу на північ та покупатися в чистих водах озера Вінніпеґ. Це купелеве місце врізується неначе вузким язиком в озеро Вінніпеґ, і якщо ви стоїте на самім кінчику півострова, то бачите довкола себе нічого, лише воду і небо. Це є найкраще місце в Манітобі для вакацій.

У провінції Саскачевані найцікавішим місцем є місто Саскатун, бо тут успішно розвилася бурса ім. Петра Могили, котра сьогодня зробила дуже багато на українському полі як під оглядом культурним, політичним, так і науковим. Що правда, то перша бурса повстала у Вінніпегу, ім. Коцка, кілька років перед саскатунською, однак з ріжних причин її розвій не увінчався повним успіхом. Від часу постання бурси ім. Петра Могили до цього часу випущено багато нашої інтелігенції, яка маркує дальший шлях нашого життя для грядучих поколінь. Хто відвідував би місто Саскатун, повинен конечно звидіти бурсу, бо є це одинока інституція, яка виховує нашу молодіж в повнім українськім дусі, без жадних партійних чи релігійних домішок.

Не зашкодить поїхати осінню на храм до околиці Мюлак, коло Райн, та побачити, як гостяться Буковинці!

Для американського туриста будуть дуже цікаві канадійські прерії у провінціях Манітоба, Саскачеван і Альберта. Подекуди знаходяться фарми, які мають вигляд рівної поверхні стола, а така рівнота розтягається цілими милями. Цей безмежний простір робиться неначе монотонним, заміст переїдеш його з одного кінця в другий. Бо коли літом докучає спека і страшенні порохи, то зимою безнастанна заметіль мете дрібним снігом, як піском, а вітри гудуть неначе порожній млин. Всеж в обох порах року канадійська прерія має в собі свою питому поезію.

Не маю під руками виписаних всіх місцевостей, в яких поселилися самі перші українські переселенці, однак історія у провінції Альберті є майже та сама, що в Саскачевані чи в Манітобі: у кождій місцевости починали наші люди з копання підземних буд, не маючи жадних доріг, щоби дістатися до найближчого містечка, яке часом було віддалене навіть тридцять миль; корчуванням ліса та витяганням каміння, робленням нових доріг та ораннням нової ріллі. Аж доперва пізніше, коли вже трохи доробилися, могли вони собі позволити на такий люксус, як хата, залізний плуг, воли, ще пізніше коні і обгородження фарми. А коли підросли вже діти, прийшов час подумати про цю дітвору та вивести її в люди. Тому то ці перші бурси взялися Божим спасенням для нашої молоді. В місті Едмонтоні, в провінції Альберта, знаходимо другу бурсу, ім. Петра Могили. Американський турист повинен також звидіти і цю бурсу.

І оце приводить нас до найкращої провінції у Канаді, Брітіш Колюмбія. Є це канадійська Італія, де ростуть пишні сади; де зима є дуже лагідна; де знимаються високі гори майже до самих небес; де знаходимо дівичі ліси, які ще не зазнали людської сокири. А на верхах отсих гір подибуємо неначе зачаровані маленькі озерця зі своїми білявими водами, в котрих віковічні ялиці купають свої віти.

Переходячи до провінції Брітіш Колюмбія, я не згадав про два найкращі літниска, які має Канада, а є ними місцевість Бенф і Лейк Луїс. Місцевість Бенф є положена перед великими горами Сім Сестер. В цій місцевости подибуємо сірчану купіль, куди приїжджають туристи на лікування. Знова місцевість Лейк Луїс знаходиться поміж горами високо, високо понад залізничою дорогою, куди можна заїхати маленьким потягом, який зигзаком пнеться догори. Дивишся остяк крізь вікно з готелю на невеличке озеро і не хочеться тобі вірити, що є десь на світі така краса. По правій, руці височезна гора, ціла повита лісом, якої вершок є покритий вічними снігами. Довкола озерця стоять віковічні ялиці, які неначе пишаються своєю красою, дивлячися в його біляві води. Повітря тут пахуче аж до опініння.

Пригадую собі такий випадок: ми, яких десять туристів, покинули готель та пішли стрімкою доріжкою на ягоди. На підніжу цих гір подибуємо милі площу, кільканацять кв. миль широку, повну кущів черниць. Цього року їх зародило надзвичайно багато, а та кожда вітка гнеться, обтяжена ягідками, аж до землі. Скільки то марнується рік-річно тих ягід, а по містах бідні люди не мають що їсти. Один тиждень вакацій у цій околиці відмолодить чоловіка духово й енергійно на десять літ.

Опису високих гір, старих пралісів, прекрасних озер та рік передати словами не можна. Чоловік мусить поїхати, щоби пережити душевну екстазу. В цій провінції є так богато красних місць, що не знаєш, що описувати, а що оминати. Приміром, їдучи Сі Пі Яром до міста Венкувер, на лівій руці потягу не дуже то широка річка виглядає неначеб покрашена червоною фарбою. Дивуєшся, що це може бути, бо фарба ця тут і там порушується. Та коли приглянемося близше, то побачимо, що річка є битком набита червоною рибою, що називається самон. По обох боках ріки бачимо племена Індіян, поселених тут через це, що не треба шукати за поживою.

Знов у Венкувер подибуємо цікавий-прецікавий Стенлей Парк, який з одної сторони є облитий водою. В цім парку подибуємо величезні дерева, ріжнородні цвіти і гарний звіринець. В однім місці, коли сядемо на беріг і дивимося у воду — а вона тут є чиста, як слеза — то у стрімкій глибині води бачимо ріжнородні риби, ріжнородних кольорів, як бавляться з собою.

Довкола міста Венкувер ростуть великі праліси, які рівняються лісам стейту Вашинґтону і Каліфорнії, й тому маємо в цім місці найбільшу трачку (тартак), яка знаходиться в Канаді. До цеї трачки притягають водою сплави, зложені з великих снітів (бервен), котрі часами мають десять стіп в розмірі на середині. Ці великі бервена не можуть ланцами витягнути на гору, тому розбивають їх динамітом в долині на воді, аж доперва тоді тягнуть по половині під пилу. Око не може налюбуватися технікою інжиніра, який управляє пилою, а рівночасно паровим препаратом перевертає отсе велике бервено дуже зручно, неначеб це було перо. Бачимо нераз, як пила відрізує дошку грубу три цалі, широку три стопи, а довгу двадцять стіп, котра паде з великим траскотом на ланци, які вже несуть її на двір.

Хоч д..кажу Венкувер, мушу згадати, що тут не маємо зими, яку подибуємо в інших провінціях Канади, бо в зимових місяцях падає тут дощ, а вода майже ніколи не замерзає.

Та коли вже говорю про провінцію Брітіш Колюмбія в Канаді, то не можу поминути одного дуже цікавого видовища, яке я бачив у околиці Ґвайтвотер, на лінії поміж Каслом і Сандоном. Бачив я тут, як горіли відвічні праліси цілих два тижні, а щоби читач зрозумів як слід, чому я назвав це цікавим видовищем, то мусить собі ще уявити, що залізна дорога поміж Каслом і Сандоном йде високими горами, страшно стрімкими мостами, а все через непроходимі ліси. Околиця Ґвайтвотер була положена на площині поміж двома дуже високими горами і над річкою. А як загорілися ліси, то дикі звірі пішли до цеї місцевости та влізли у воду, шукаючи порятунку від пекельної спеки. Дивним дивом всі тепер годилися поміж собою і не ворогували. Підчас цього страшного вогню я переїздив потягом з Сандону до Касло, а звідси взяв пароход до Нелсон. Ще з пароходу тої ночі я бачив, як огненні язики зносилися високо до неба.

А тепер кілька слів про це озеро поміж Нелсоном і Каслом. Коли стапути при березі та дивитися у воду, то бачимо багато ріжнородних риб. Рибаки не мають тут ніякої трудности у своїм спорті. Будьто приходить з великим сомом і ловить у воді соми, так якби це було в саджавці. Я сам витягнув одного сома в цей спосіб, що в патик забив довгий дріт, загнутий при кінці, і цим дротом зловив сома і в тот спосіб витягнув його без найменшої трудности.

Про красні околиці понижче міста Нелсон треба би бодай побіжно згадати. До таких належить місцевість Слокен Джонкшон, де замешкали два брати Мельничуки з Буковини. До таких місцевостей, де мешкало багато Українців, належать: Кренбрук, Вайкліф, Трейл, Ґрендфоркс, Фінікс, Ґринвуд — а недалеко нього знаходилася славна майна Мадервел.

Присім треба би згадати про Аляску, до якої дуже легко заїхати з міста Венкувер. Звідси виїжджають пароплави в літнім сезоні найчастіше до столичного міста Аляски, Джуні. Доперва звідси можна дістатися до красної місцевости Скеґвей. Окрім північних околиць і повітря є тут найцікавіше явище природи, т. зв. Аврора Бореаліс (полярне сяйво).

Дивишся на небо і бачити, як ріжні краски то біжать, то зявляються, то зникають, то миготять, а притім чуєте тріскотіння, неначеб хто порушав карткою паперу. Нараз щезає все і здається вам, що вже нічого нема на небосклоні — аж тут нараз, десь з середини неба, виринає великий вал кольорів: помаранчевий, зелений, жовтий, блідофіолетовий — а всі кольори дрожать попри себе зосібна, а відтак неначе всі зливаються в одну масу кольорів. Видовище це є таке чудове, що я ще не бачив у мойому життю нічого такого, щоби з тим порівнати.

А вже зорі — ох Господи! Якжеж вони ясно світять та неначе на нас моргають! Хочеться лягти на землю та цілу нічку розмовляти тихо з цими зірками!

Отсе більше-менше були би найкращі місця, які турист мав би звидіти в Злучених Державах Америки і в Канаді. Про них можна би написати томи, цілу книжку про кожду околицю зосібна. Я вже описав кілька своїх подорожей, а час від часу буду продовжати подібне описування певних цікавих місць. Хто цікавиться такими матеріялами, хай слідять за ними.

З огляду на те, що тепер можемо відбувати довші подорожі автом, бо доки, що за останніх пятнацять літ у Канаді і Америці побудовано найкращі дороги на світі. Я на закінчення хочу описати подорож автом з Шикаґа до Вінніпеґу. Для тих, що хотять відбувати таку подорож з Шикаґа, подаю, що найкраща і найліпша дорога є слідуюча: взяти дорогу число 41 до Мілвокі, продовжуючи дальше до Фондулет аж до Ошкош. Тут змінити на другу дорогу, число 110, і їхати нею аж до Фрімонт. В Фрімонт змінити дорогу на число 10 і їхати через Стівенс Пойнт, Фервайлд, Юклер, Сейнт Пол, а звідси коротшою дорогою число 62 придіється до Анока. З Анока брати дорогу число 10 і число 3 (разом) аж до Сейнт Клавд. З Сейнт Клавд брати дорогу ч. 10N і 27 аж до Литл Фолс. Звідси число 10N і 37 аж до Матлей. З Матлей ч. 10N і 2 аж до Дітройт Лейкс. Звідси брати дорогу число 30 аж до Ерскін. Звідси дорога число 2 до Круксон, а з Круксон число 75 і 6 аж до Емерсон, а з Емерсон до Вінніпеґу. Очевидна річ, що коли хтось хотів їхати з Вінніпеґу до Шикаґа, то треба їхати відворотним порядком.

Останню подорож автом з Шикаґа до Вінніпеґу і назад я відбув у липні 1931 р. Для тих, що цікавляться подорожами, скажу, що наше товариство вихало з Шикаґа в суботу в год. 5 рано, а вже в неділю в год. 11 перед полуднем ми заїхали до Емерсон. Значить, ми зробили цю величезну віддаль за 30 годин: в дорозі, а дійсно їхали 20 годин, бо мусіли подорозі їсти, а також переспатися в Литл Фолс 6 годин. Вертаючи назад, ми вже не мали такого доброго щастя, бо мали два випадки з гумами, а один раз з машиною. Цим разом ми були в дорозі 36 годин.

Коли хто має своє авто, а конечно хотів би відбути таку подорож, я без вагання скажу, що нема нічого кращого. Добрі авта і добрі дороги змінили географічну віддаль з Шикаґа до Вінніпеґу майже до непізнання. Тому не треба буде довго ждати, коли Українці зі Злучених Держав будуть їздити на візиту до Канади, неначеб мали відвідувати найближчого сусіда.

Д-р Г. Г. Скеґар.

Шикаго, Ілл.

Д-р. Амвросій Кібзей.

ДЕЩО З ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ

(2)

Від Єгиптян переняли науку медицини Жиди. Жиди уявляли собі всяку слабість як наслідок божого гніву, котрий можна відвернути моральною поправою, молитвою й жертвою. Але вони значно розвинули санітарний і гігієнічний закон. В законах Мойсея знаходяться численні приписи про те, як жити, що і коли їсти, як одягатися і т. п. Значить, від Жидів пішла перша систематична наука про санітарність і гігієну — себто про способи охорони від недуг. Жиди відосібнювали від здорової суспільности людей хорих на проказу і вогнем палили їх відпадки та всякі їх предмети, щоб не виставитись на заразу. Від Асирийців і Греків переняли Жиди в пізнішім періоді свого розвою деякі дуже поступові думки про причини недуг і їх лікування. Зчасом витворилася у них осібна кляса лікарів і спеціяльних операторів, а зараз перед Різдвом Христа були у них навіть громадські лікарі, котрі мали велику повагу в народі. З талмуду довідуємося, що Жиди, подібно як і Єгиптяни, не мали багато відомостей про анатомію або будову людського тіла, а операційне лікування було у них дуже просте.

В Індії медицина була осібною наукою. Се бачимо з святих книг Веди. В практиці і віруваннях у них багато т. зв. „демонольогії" або віри в злі духи, — демони. Лікарі у них гуртувались з найвищої суспільної верстви духовників, т. зв. „браманів". Від них вимагалося багато практики, відповідної форми, постави і побожности. Звичайно лікували недуги дієтою (голодом), купілями і численними лікарствами.

Китайці (Хінці) приписують перші досліди і винаходи в области медицини одному з своїх імператорів, що панував коло 2687 року перед Різдвом Христа. Китайці послугувалися при лікуванню нелікарствами, видобутими із звірят, рослин і всяких мінералів. Анатомії вони не знали, кровавих операцій не виконували. Уживали при лікуванню наколювання, прикладування плястрів, віддування і т. п. Китайська медицина осталася майже без змін аж до новіших часів. Щойно місіонарі зачали заводити в Китаю модерні способи лікування.

У старинних Греків датується початок систематичної медицини ще від часів мітичного лікаря, що звався „Ескуляп". Чи такий чоловік справді колись жив, не знати, але то певне, що Греки уважали Ескуляпа богом лікування. В його честь будовано святині, яких було в ріжних місцях Греції, а пізнійше й Риму, коло 200. До тих святинь сходилися хорі люди, котрих лікували священики бога Ескуляпа. Хорі і немічні люди, заморочені наркотиками, мусіли по дуже чних відправах спати в притворах або галях святинь. Тимто хорим і немічним в часі сну привиджувався ніби сам бог Ескуляп, котрий подавав пацієнтам способи лікування устами священиків. По виздоровленню пацієнт приносив жертву богови і платив належитость за лікування. Також в старинім Римі від 293 року перед Христом позвано Ескуляпа як бога. Висліди лікування тими методами були звичайно вдачні, бо певно священики Ескуляпа самі розумілися на способах розпізнавання недуг і знали, як обходитися з хорими, а самих пацієнтів в наркозі — се була тільки штучка, щоб лікуванню надати більшої таємничости і божеської поваги. Святині Ескуляпа будовано в здорових кліматичних місцевостях, в гаях, поблизу жерел здорової води. Лікування полягало на додержуванню дієти, уживанню чистого воздуха, на умірковані способі життя, купелях, середниках до прочищування жолудка й кишок і т. п. В осібних так званих „гімназіях" лікування відбувалося через намащування тіла ріжними смаровилами, оліями, та через масаж, завивання ран і боляків і т. п.

Але першим великим апостолом на полі медицини у Греків був Гіпократ, що жив між 460 і 357 роком перед Христом. Він перший пояснював ріжні недуги на т. зв. епідемічні, ендемічні і спорадичні. Він писав медичні книжки про жіночі недуги, про кліматичні впливи на здоровля людей. Словом: се був визначний вчений і фільософ. Від його часів засновувано медичні школи; процвитає наука медицини. Ті школи мали ріжні способи і ріжні напрямки в методах розпізнавання і лікування недуг.

В р. 320 перед Хр., разом з заснованням через Птольомеїв великої Александрійської Бібліотеки в Єгипті, почався там новий період науки про т. зв. „анатомічну" медицину. Королі Птольомеї дуже дбали про школу і науку і гуртували довкола себе найвизначніших вчених тогідшньої доби — подібно як у нас на Україні рід князів Острожських в XVI. і XVII. ст. по Хр. Від часу Птольомеїв вже почато в медичних школах в Александрії виконувати секцію людського тіла в наукових цілях. Першим лікарем, що порозтинав і розслідив тіло мертвого чоловіка, був — кажуть — проф. Герофільос в Александрії. Тоді пороблено було ріжні студії і відкриття з области медицини, провірено будову людського мозку, ока, серця, кишок.

Першим чистокровним Римлянином, що писав книжки про медицину, був Цельсус, котрий жив десь в часах Христа.

В перших віках християнської доби найбільше вченим лікарем був Клявдій Галенус, що жив між рр. 130—201 по Хр. Замолоду він студіював медицину в Смирні, в Коринті і в Александрії. В Римі перебував чотири роки, але відмовився бути лікарем римського імператора. З його писаних творів про медицину залишилось до наших часів більш як 100 книжок в грецькій мові і деякі переклади в мові арабській. Він писав про анатомію і фізіольогію людського тіла, про гігієну, патольогію, діягнозу, терапевтику (лікування) і т. і. Він описав кожду кістку в чоловіці, описував рухи мускулів, розпізнавав і описував нервову систему і т. і. Справедливо називають його батьком дослідної фізіольогії.

Від смерти Галенуса (коло 201 р. по Хр.) в Європі майже ніде нема визначних вчених лікарів аж до XVI. століття.

(Д...)

Чоловік: Може бути, що я вчора вечером задержуся в офісі дуже довго, тому ти не жди на мене.

Жінка (рішучо): Я й не буду ждати — прийду й заберу тебе!

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза і урядникам та членам тов. „Любов" за уділення мені $50 з фонду запомогового, які є для мене великим поратунком в моїй потребі. Взиваю тих, котрі ще не є членами У. Н. Союза, щоби не зволікали і вступали в ряди нашої славної організації.

Ксеня Рошко,
Ню Гейвен, Конн.

Власник гостинниці: Пане Кораблик, чого ви так задумалися над вашою склянкою вина?

Гість: Я роздумую над тим, що природа не є зовсім досконала. Чому вода ясна, а вино червоне? Колиб було навпаки, то я все міг би пити чисте вино.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

M.P.'s IN TROUBLE.

One cannot be altogether surprised that Polish newspapers should object to two British members of Parliament visiting Eastern Galicia and investigating conditions there for themselves. The Polish record is not an enviable one. It can never look good, but it may be made to appear better than it is if there is only the interested minority's bare word to set against the equally interested denial of the Polish Government. Independent investigations such as that on which Mr. Barr and Mr. Rhys Davies have just been engaged are therefore obviously undesirable from the Polish point of view, especially when they are made just a few weeks before the whole matter is to be reopened at Geneva. But although the Polish irritation may be natural, it does not justify the demand made in one influential paper that diplomatic representations should be made against any repetition of "these displays, which are offensive in the highest degree." Poland, after all, has certain obligations to her minorities, and if she had a good conscience in the matter she would not object to foreigners investigating the way in which they are observed. This desire on the part of foreigners is all the more natural because the rights of the minorities are a matter of interantional concern; they are granted by a public treaty and placed under the protection of the League of Nations. Nor does there seem to be any justification for the plea that the British members of Parliament have used their opportunity in any improper way. At any rate, the explanation they have just given to the Polish "Gazeta Lwowska" is very courteous and modest. They are full of praise for Polish achievements, and add that "it must not be thought that they had accepted in their literal truth all the statements made to them by the Ukrainian nationalists." This is a soft answer which ought to turn away the Polish wrath. One could wish that the Poles would speak to the Ukrainians as fairly — and be as good as their word.

(The Manchester Guardian, August 12, 1931).

—o—

RACIAL SUPERIORITY.

Scientific Investigator Advances Theory as to Central Europeans.

By Thomas R. Henry.

The Nordic superiority theory receives another body blow from Dr. Griffeth Taylor, of the University of Chicago.

He advances, in the American Journal of Sociology, a theory of the possible biological superiority of the Alpine race and maintains that the expansion of these broad-headed people, whose homeland now is central Europe, has been "the controlling factor in the history of the world."

The spread of Poles and Slavs in the United States and of Ukrainians in western Canada, he believes, may be a continuation of this expansion which was responsible in the past for the Manchu domination of China and the establishment of a Mongol empire in India.

These people, believed to have originated in Turkestan about 12,000 B. C., may have a superior physical ability to either of the closely related Mediterranean and Nordic stocks in the matter of adjustment to new environments and changing conditions.

(The Evening Bulletin, Philadelphia, Pa., Aug. 19, 1931).

—

Скупий господар продав на ярмарку воли й вечором вертається до дому до села. По дорозі поступив до коршми й підпив собі трохи. Дорога вела здовж потока. Небаром скупар знайшовся у воді. Це було невподалеки від каплички під покровом св. Онуфрія. Зі страху, що прийдеться потопати, обіцяє скупар св. Онуфрієві сто свічок, коли виратує його з води. І скупареві вдалося видрапатися з трудом на беріг. Тепер уже жалко йому було, що так поспішився й обіцяв святому аж сто свічок. Іде далі попри потік і сам до себе говорить, торгується наче з св. Онуфрієм, щоби дати як найменше свічок. Чим ближче до хати, тим меньше дає свічок. Аж коли знайшовся вже таки близенько від хати, каже: О-нуфрію, побачиш від мене свічку, як своє вухо! Та що був пяний — в тій хвилині знову впав у потік. Переляканий обертається в напрямі каплички й каже:

— Алеж бо ти, Онуфрію, не розумієшся на жартах!

—o—

Берко Шульвольф лежить смертельно хорий. Лікар уже не робить ніякої надії на видужання. Довідався про це Шульвольфів завзятий ворог і конкурент Оренштайн і прийшов, щоби перепроситися з ним. Подали собі руки й перепросилися.

— Ну, — каже Оренштайн на відхідним — ми все собі простили й усе забулося.

На те піднімається на постелі Шульвольф і каже:

— Самособою за вимкою, коли Бог знову дав мені здоровля.

—o—

ЗІ СПОРТУ.

—o—

UKRAINES RAID TROJANS, MOHAWKS IN TWIN BILL.

Sitch Ball Outfit Drubs Aces, 6-4, in Hard Hitting Game. Huelsenbacks Drop One to Neshanics by 4-3 as Kip Wins Game.

In two games played over the week-end, the Ukrainian Sitch nine defeated the Newark Trojans, 7-4, at Vailsburg Park, and downed the Mohawk Aces, 6-4, at Weequahic Park, raising its winning streak to nine straight. Dray and Ratushny featured for the Ukrainians on the mound and at bat.

The scores:

Ukrainian Sitch

	R.	H.	E.
J. Plechy, ss-r	0	0	2
Polo, 3b	1	1	0
Serv'ik, cf-ss	1	2	0
T. Bauk, 2b	0	1	0
W. Clechy, 1b	2	1	0
Worbetz, lf	0	0	0
Dray, rf-cf	2	3	0
Ratushny, p	0	3	0
J. Bauk, c	0	1	0
Totals	6	12	2

Mohawk Aces

	R.	H.	E.
Conn'y, lf	0	1	0
Gimble, ss	0	0	1
M'Closkey, p	1	2	0
Muller, 2b	1	0	0
Feldman, 3b	1	0	0
Duunion, rf	1	0	0
Reiher, cf	0	0	0
Neiwirth, c	0	0	0
Crysiak, 1b	0	0	0
Ellinger	0	1	0
Totals	4	4	1

Ukrainian Sitch

	R.	H.	E.
J. Plechy, ss	1	2	0
Polo, 3b	0	2	1
Serv'ik, cf	2	1	0
Ratuchny, rf	1	3	0
N. Plechy, 1b	1	2	1
T. Bauk, 2b	1	0	0
Worbetz, lf	1	1	0
Dray, p	0	0	1
J. Bauk, c	0	0	0
Tkach, c	0	0	0
Totals	7	11	3

Newark Trojans

	R.	H.	E.
Neher, 2b	1	1	0
Boots, lf	0	0	0
Olinski, 1b	1	3	0
Collins, b-ss	0	1	0
Wallingsr, 3b	0	1	0
Biebles, ss-p	1	1	0
Klack, rf-cf	0	0	0
Bien'ki, cf-rf	1	0	0
Morreti, c	0	0	0
Totals	4	7	0

(The Newark Ledger, Monday, August 17, 1931).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЧЕСТЕР, ПА.

Національне віче.

Заходом української національної громади відбулося тут 16 серпня ц. р. у власній галі Укр. Ам. Народнього Дому при 4-тій і Ворд вул. загальне національне віче в цїли виясненя нашим громадянам теперішнього життя нашого народу в рідній краю.

Помимо горячки зійшлося гарне число громадян не тільки з Честер, але навіть з дальших місцевостей, як: Котсвіл, Вілмінгтон та Филаделфії, Па.

Віче відкрив короткою промовою голова Укр. Нар. Дому, п. Стефан Мелько.

Вічем проводив заряд дому. Перший говорив адвокат Теодор Свистун з Филаделфії, Па. (б. старшина Укр. Армії).

В цілогодинній бесіді зясував присутним сучасне положення в рідному краю і наші змагання за національне визволення. Між іншим підчеркнув, що тільки власними силами і зброєю можемо визволитися з ярма, підкреслюючи, що саме до цього приготовляє нас наша організація.

Щира патріотична і горяча промова адвоката Свистуна врилася глибоко в серця присутніх, які оцінили його слова своїми довгими оплесками подяки.

Слідуючим бесідником був місцевий учитель п. Ст. Мусійчук, який виголосив цілогодинну горячу бесіду на тему Роля нашої церкви в боротьбі за наше визволення в минулому і сучасному", — а далі про вагу традиції для нашої сучасности і будучности. Він перейшов працю нашої церкви в часах нашої боротьби за княжеських і козацьких часів і остро напятнував ляцькі і московські змагання до загарбання нашої церкви в сфери своїх впливів, щоби наш нарід змосковщити і зпольщити. Рівнож напятнував злочинні поступки зради наших Хомишиних та Назаруків і взивав, щоби ми боронили свого права, традиції і віри, бо тільки тоді будемо сильними, коли всі ті чинники будуть солідно скуплені в нашій боротьбі і коли церква і священство наше будуть змагати до самостійности України дорогою через Київ. За гарні вияснення цеї справи отримав грімкі оплески.

Третим бесідником був о. Ісидор Костюк, парох укр. прав. церкви з Вілмінгтону, Дел. В коротенькій, але річевій бесіді доказував він, що без рідної церкви і без виховання дітей у вірі ми не зробимо багато для будови укр. держави. Підчеркнув, що священики мусять бути не тільки церковними, але й народніми діячами. Присутні висказали свою згоду з думками о. Костюка горячими оплесками признання.

Вкінці попрошено до слова нашого гром. п. Василя Гарасима, котрий повернув з рідного краю. Як наочний свідок передав передав він нам в щирих словах образи ляцького панования в Галичині і своєю бесідою ствердив все те, що говорили вперед бесідники. Його мову з подякою приняли всі з задоволенням. Про місцеву школу говорив і п. Мисішин.

Вкінці п. Свистун ще раз промовив і прочитав резолюції віча, які одноголосно принято, а які звучать:

1) Збори одноголосно рішають, що в політиці будемо підтримувати націоналістів, бо їх політика обіймає всі кляси українського народу і стремить до відродження Соборної Української Держави.

2) Збори рішають, що тільки збройною силою можемо здобути свою державу і що до того підготовляє наш нарід наша боєва організація.

3) Що на церковному полі прирікаємо підтримувати таку українську церкву, котра служить інтересам українського народу.

На вічу заряджено добровільну збірку грошеву, яка принесла $27.50, та по оплаті розходів зі згаданої суми вислано через „Обєднання" на боєву акцію суму $10, залучаючи до того також $2.50 з розпродажі „Сурми".

Президія Віча:
Стефан Мелько, предс.
Петро Огар,
Мих. Дмитрик, секретарі.

—

Бездітне шотляндське подружжа хотіло так дуже, щоб їм народилася дівчина, а адоптували хлопчика.

— Чому ви — питалися їх знакомі — адоптували хлопчика, а не дівчину; хоч ви все говорили, що так дуже хотіли би, щоби вам народилася донечка?

— Годі було, — відповіла жінка — бо ми маємо хлопячу шапочку з тих часів, як мій чоловік був іще маленьким хлопчиком.

—o—

— Пане доктор, я не можу заплатити вам рахунку. Чи не міг би я вам відробити його?

— Гм — добре. Виїмково згоджуся на це. А яке ваше звання?

— Я граю на катеринці.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАНІВ СИН.

(20)

Шейк витягнувся на ввесь ріст. Його очи блиснули ненавистю. Він підняв мішочок з грішми до висоти лиця капітана й сказав: „Ви заплатите більше, як тут є, за життя мого сестрінця. І ще раз стільки за ті прізвища, якими ви мене назвали, та за мій смуток сто разів стільки. — „Забирайся!" крикнув капітан Жасо, „заки я тебе викину звідси". Араб забрався, а Жасо старався забути цілу ту подію.

—o—

Шейків сестрінець і його товариш були поставлені на суд, засуджені та страчені відповідно до законів Франції. Місяць після цього 7-літня Жанета, дочка капітана Жасо, таємничо пропала. Ні маєтки родичів ні могучі впливи Франції не помогли батькови знайти дитину. Він навіть не міг довідатися, де дитина перебуває.

—o—

Родина оголосила високу нагороду за знайдення дитини. Нагорода була така висока, що богато людей, охочих на авантури, пробували знайти дитину. Двох Шведів, Янсен і Мальбін, пробували теж її знайти, але по трох роках пошукування по Сагарі стали шукати за слоновою кістю.

—o—

У цілій Африці ці два Шведи скоро вславилися своїми жорстокостями. Европейські уряди шукали їх, бо в їх товаристві була яка сотка Арабів, Мурінів, відомих горлорізів, які любили нападати несподівано на села тубильців, грабувати й убивати.

—o—